

SEVİN OKYAY

ARZU TAŞÇIOĞLU

Ejderha

KADİM ZAMANLARDAN GÜNÜMÜZE
SEVDİĞİMİZ EJDERHALAR

Delü

Sevin Okyay

1942 yılında doğan Sevin Okyay, Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'ni bitirdi. 1964 yılından beri çevirmenlik, 1975'ten beri gazetecilik, 1984 yılından beri de sinema eleştirmenliği yapıyor. Türkiye'nin ilk kadın sinema eleştirmeni olan Okyay, *Politika* gazetesinde muhabir olarak başladığı gazeteciliği köşe yazarı olarak sürdürdü. TRT'de beş buçuk yıl *Ve Sinema* adlı televizyon programını hazırladı ve sundu. Radyoculuğa Açık Radyo'da cazla başladı. NTV Radyo'da otuz yıla yakındır caz programı *Caz ve Ötesi* ile polisiye programı *Cinayet Masası*'nı yapıyor. Birincisi hariç, Harry Potter kitaplarının tamamını Kutlukhan Kutlu ile birlikte Türkçeye çevirdi. Çeviri dünyasına katkılarından dolayı Çeviri Derneği'nin 2014 Onur Ödülü'nü aldı.

Arzu Taşçıoğlu

Turkish Book Review, *Asklepios* ve *Seksek* dergilerinin yayın yönetmenliğini yaptı. *Çöl Gezegeni Dune*, *Dune Mesihî*, *Dune'un Çocukları*, *Tanrı Vernon Little*, *Bir Mısırlı İngilizce Bilmiyorsa* ve *Karartmalar* çevirdiği kitaplar arasındadır. Henüz Marmara Üniversitesi İngilizce Ekonomi'de öğrenciyken yaptığı araştırmayla Milliyet Ekonomi Ödülü yarışmasında ikincilik ödülü kazandı. Televizyon bilgi yarışmalarında soru yazarlığı ve hakemlik yaptı. Çeşitli kitap ve dergileri resimledi, sanat yönetmeni olarak çalıştı. *Suret*, *Sima*, *Faça* ve *Raşomon* adlı kişisel resim sergilerini açtı; *Ejderha* ve *fun-tastic* sergilerinin küratörlüğünü yaptı. Görsel danışmanı olduğu Deniz Arcak Atölyehane'de, müzik ve görsel sanatları birleştiren çalışmalar yapmaktadır; son dönemde *Sokakta Yaşayanlar Görünmez Olur* ve *Biz Ejderhayken* adlı şarkıları yayınlandı.

EJDERHA
KADİM ZAMANLARDAN GÜNÜMÜZE
SEVDİĞİMİZ EJDERHALAR

© 2025, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

YAZAR: Sevin Okyay, Arzu Taşçıoğlu
DÜZELTİ: Ayşegül Utku Günaydın
SON OKUMA: Defne Beköz Beygiret
KAPAK TASARIMI: Helinsu Cengiz
TASARIM: Arzu Taşçıoğlu
GRAFİK UYGULAMA: Aşlı Kayalarhoğulları Kurt

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 640 16 23

Birinci Baskı: Kasım 2025 (1000 adet)

ISBN: 978-625-6084-21-6
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

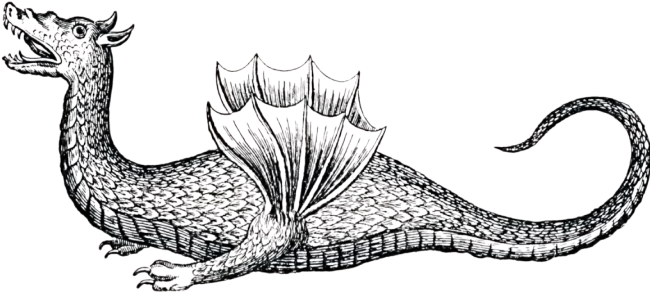
Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez, çoğaltılamaz.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

delidolu.com.tr

Ejderha

Kadım Zamanlardan Günümüze
Sevdiğimiz Ejderhalar

Sevin Okyay
Arzu Taşcıoğlu

Deli

Bu kitap iki ejderha tarafından yazılmıştır. Kitabın yarısı bilge ejderha Sevin'in metinlerinden oluşur. Diğer yarısında fitne fücür ejderha Arzu, ejderhaların hikâyelerini onların ağzından anlatır.

Vrtra

Hinduizmin kutsal metninde (M.Ö. 1500-1200) bir ejderha ile savaşılan ilk adamın hikâyesi vardır. Indra, kuraklığı temsil eden Vrtra'yı öldürür, çünkü o, dünyanın bütün sularını bir dağa istif etmiştir. Tarihçi Scott G. Bruce, Büyük Veda'da "omuzsuz" bir ejderha olarak tanımlandığı ve suya fazlasıyla düşkün olduğu için, belki de deniz canavarıdır, der. Ama dağlarda yaşadığı ve teknik bir kanıt da olmadığı için biz gene Dağ Ejderi diyelim. — *Sevin*

Bir de Vrtra'ya Soralım

En eski ejderha hikâyesi Sanskritçe anlatıldı, benim hikâyem: Dünyanın sularını bir dağın içine saklayan Vrtra'yım ben. Ejderha öldüren ilk savaşçı Indra da öyle sıradan bir insan değil, tabii. Hinduizm tanrılarının kralı.

Ben muson yağmurlarını engelleyip dünyanın sularını saklayınca, savaş ve yağmur tanrısı, rüzgârların efendisi Indra, güçlenmek için Soma'ya başvurdu. Soma için bir nevi sihirli iksir dersek çok hafifletmiş oluruz, Soma bir bitki ve halüsinatif bir içecek ama aynı zamanda da bir tanrı. Indra, Soma'dan aldığı güçle, elinde yıldırımlarla benimle savaştı. Olayın sonu benim için tatsız bitti, sular serbest kaldı. — *Arzu*

Ouroboros Anlatıyor

Kedinin kendi kuyruğuyla oynaması gibi ben de kendi kuyruğumun peşindeyim hep. Ama benim bu hareketimde, tekirin oyunundan daha derin felsefi anlamlar vardır. Her şeyin birliğini, yaşamın sürekliliğini temsil ederim kuyruğumu yutarken.

Yaşamı, ölümü ve sonra yeniden doğumu anlatırım, tıpkı Zümrüdüanka gibi. Büyü, sihir âlemlerinde çok sevilirim; mistik, ezoterik anlamlarım vardır. Adımı Antik Yunan'da koysalar da Eski Mısır'dan kalma daha eski resimlerimi buldu taşları fırçalayan insanlar. — *Arzu*

Tiamat

Sümer ve Babil efsanelerinde bulursunuz hikâyemi. Ejderha olup olmadığım biraz tartışmalı aslında.

Yerle gök ayrıldığında bir Abzu vardı, bir de ben. O, tatlı suların tanrısıydı, ben tuzlu suların tanrıçası. Sularımız birbirine karıştı ve ilk tanrıları biz yarattık. Ama bu çocuklar çok gürültü yapıp Abzu'nun sinirini bozdular. Abzu onları öldürmeye kalktı, yapma etme, dedim ama dinletemedim. Enki onun planlarını duymuş, Abzu'yu kaçırıp öldürdü. Ben de intikam için on bir tane canavar doğurdum, bazıları ejderha-yılan soyundan. Sonunda Marduk beni öldürüp bedenimden evreni yarattı ve tüm evrene hükmetti.

— Arzu

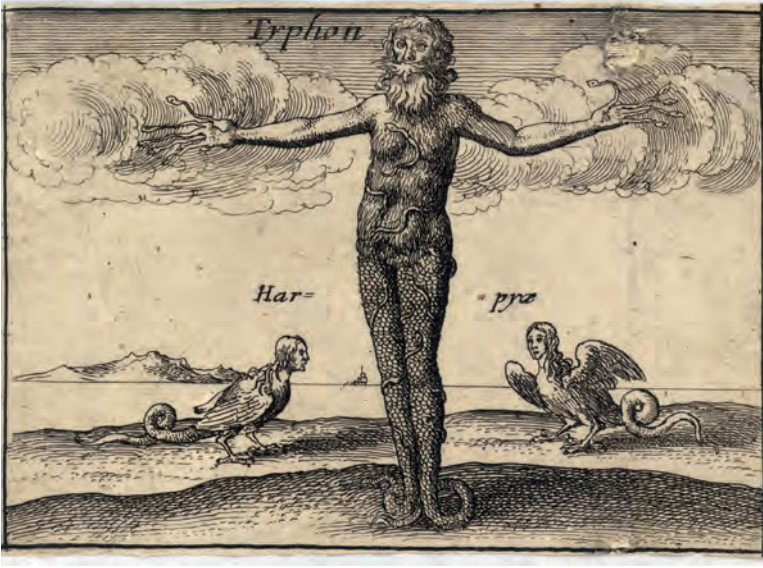
Humbaba

İlk soydaşlarımızdan Humbaba, Akad mitolojisindeki canavarımsı bir devdir. Tanrılarının yaşadığı sedir ormanının bekçisi, koruyucusudur. Yüzü aslan yüzüdür.

Humbaba'ya Huvava da derler, Hititler ve Hurriler'de adının Kuppapa olduğunu, Yunan Arap dillerine de Kibele olarak evrildiğini söyleyenler vardır.

Uruk Kralı Gılgamış'ın destanı ilk kez Sîn-lēqi-unninni adında bir yazman tarafından Akad dilinde yazıldı. Yarı tanrı Gılgamış ile ormanda yaşayan vahşi Enkidu, ejderimiz Humbaba'yı güçlerini bir araya getirerek öldürürler.

Sümerli Humbaba'nın daha sonra Yunan mitolojisinde Medusa'ya dönüştüğüne de inanılır. İkisinin de maskelerine her iki kültürde rastlanır. Maskeler neredeyse birbirinin eşidir ve canavarları daima cepheden gösterirler. Kafa kesme iki hikâyenin anahtar hareketidir. Gılgamış da, Perseus da atalarımızın kafalarını deri bir heybeye koyar. "Ata" demek de doğru mu, bilemiyorum. Pek ejdere benzemiyorlar çünkü. — *Sevin*

Typhon

Gaia'yla Tartarus'un en küçük çocuğuyum. Yüz kafam var, yüzü de ejderha kafası. Zeus yüzünden yeraltında yaşıyorum, volkanlar benim işim. Cerberus, Hydra ve Chimera'nın babasıyım. Hepsi de bana benzedi, ilk ikisi çok kafalı çocuklar, sonuncu da tıpkı benim gibi yeraltından ateş püskürtüyor. — Arzu

SEVİN OKYAY

ARZU TAŞÇIOĞLU

Ejderha

KADİM ZAMANLARDAN GÜNÜMÜZE
SEVDİĞİMİZ EJDERHALAR

Ejderhalar...

Kimi zaman gökleri sarsan bir kudret, kimi zaman hazinelerin başında bekleyen kıskanç bir bekçi. Bazen yedi başlı bir canavar, bazen de göğe bereket yağdıran kutsal bir varlık.

Ejderha: Kadim Zamanlardan Günümüze Sevdığımız Ejderhalar, okuru binlerce yıllık efsanelerin dünyasında büyümlü bir yolculuğa çıkarıyor. Sümer mitlerinden Yunan destanlarına, Çin'in bilge ejderhalarından İskandinav sagalarına, Anadolu menkıbelerinden modern edebiyatın unutulmaz ejderlerine kadar geniş bir panorama ile Doğu ve Batı sanatından önemli resimler sunuyor.

Sevin Okyay'ın tarihsel ve kültürel yorumlarıyla derinleşen bu yolculuk, Arzu Taşçıoğlu'nun ejderhaları kendi dillerinden konuşuran oyunbaz anlatılarıyla renkleniyor.

Delidolu

delidolu.com.tr

delidolukitap

Delidolu Yayınları

ISBN: 978-625-6084-21-6

9 786256 084216